

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Det er ikke altid lerjorden, der har størst rapsudbytte

Rapsdyrkning: Udsving i nedbørsniveauet og dermed tørken slår meget forskelligt igennem på rapsens udbyttensniveau fra de forskellige jordboniteter i årene 2017, 2018 og 2019.

Af Ove Lund, Seniorkonsulent, Produktionsøkonomi, HA, MBA, Erhvervsøkonomi, Seges

I forbindelse med projektet, 'Hæv udbyttet i vinterraps', er der i 2017, 2018 og i 2019 indsamlet data om dyrkning af vinterraps på henholdsvis 38, 26 og 30 enkeltmarker.

Der er fra de deltagende landmænd indsamlet oplysninger om markstørrelse, sorter, tildeling af hjælpestoffer (gødning og planteværn), mængder, udbytter og dato for de enkelte markhandlinger. Hertil er der om nødvendigt tilføjet data om de handlinger i marken, der knytter sig til tildeling af planteværn og gødning, og udførelsen af såning, jordbearbejdning og høst. Oplysningerne er indsamlet i MarkOnline.

Der er i den økonomiske beregning anvendt ensartede indkøbs- og salgspriser, og normpriser for alle maskinomkostninger inkl. arbejde for

	2017	2018	2019
Udbytte (kg. pr. ha)	4.486	3.557	4.558
Bruttoudbytte	11.887	10.351	12.237
Udsæd	483	460	739
Handelsgødning	1.472	1.252	1.486
Skadedyr	295	296	236
Sygdomme	232	244	122
Ukrudt	819	809	768
Vækstregulering	114	36	69
Stykomkostninger	3.414	3.098	3.420
Dækningsbidrag	8.473	7.254	8.816
Jordbearbejdning/såning	938	1.040	1.062
Udbringning af handelsgødning	405	516	463
Udbringning af husdyrgødning	222	448	320
Udsprøjtning af plantebeskyttelsesmidler	1.055	931	936
Høst	1.340	1.198	1.390
Maskinomkostninger inkl. arbejde	3.960	4.133	4.171
Dækningsbidrag efter maskinomkostninger inkl. arbejde	4.513	3.121	4.645

de pågældende år. Der er ikke indregnet eventuel tørring af rapsfrø og diverse andre opgaver.

Udbytter i de tre år

Den gennemsnitlige opgørelse

af indtjeningen fra markerne i de tre år ses i tabellen.

Det lave udbytte i 2018 efter den tørre sommer slår fuldt ud igennem på dækningsbidraget efter maskinomkostninger inkl. arbejde.

I 2019 kom udbyttet tilbage på et mere normalt niveau. I 2018 er der udbragt mindre handelsgødning end i 2017. Til gengæld er der flere omkostninger til udbringning af husdyrgødning.

Omkostninger til plantebeskyttelse inkl. sprøjtning er mindre i 2019 og 2018 end i 2017.

Vejret slår igennem

Figuren nedenfor viser, hvor-

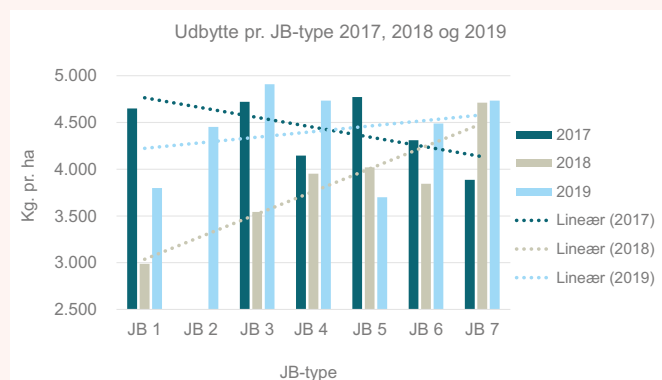
SEGES, Erhvervsøkonomi laver også:

- Økonomiske beregninger og vurderinger.
- Regnskabsanalyser og benchmarking.
- Afgrødekalkuler.

Rapsdyrkning

- Lette jorde klarer sig godt i år med meget nedbør, og svære jorde klarer sig bedst i år med mangel på nedbør.
- Mangel på nedbør går hårdt ud over udbyttet.
- Spredningen i udbyttet er stor, afhængig af jordbonitet og vejrforhold.

Figur. Gennemsnitlig opgørelse af dækningsbidraget efter maskinomkostninger inkl. arbejde, kr. pr. ha.

Figur 2. Bruttoudbytte i 2017, 2018 og 2019 fordelt på jordbonitet, og med tendenslinjer ved stigende JB-type.

dan vejrforholdene de enkelte år slår igennem på udbytterne på tværs af JB-typerne.

De stiplede linjer i figuren viser udbyttetendenserne fra JB1 op til JB7 for de tre år.

I 2017 har de lette jorde tydeligvis haft mere gavn af den megen regn, der faldt det år - og de klarer sig bedre rent udbyttmæssigt end de mere svære jorde.

I 2018 er de svære jorde ikke ramt så hårdt af tørken som de lette. Men udbyttensniveauet er generelt lavt.

I det lidt mere normale år, 2019, er tendensen igen opadgående ved stigende JB-type, men dog ganske moderat.

